

with the patient. Therefore, doctors need to remain medical experts, relying on an understanding of the pathogenetic mechanisms of the disease, the basic principles of prevention and treatment.

REFERENCES

1. Мосієнко А.С. Новітні технології в медичній освіті / А.С. Мосієнко, Т.В. Поліщук // Сучасні аспекти модернізації науки в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку. Матеріали IV-ої Міжнародної науково-практичної конференції. м. Мадрид (Іспанія), 07 грудня 2020 р. – С. 153-155.
2. Наказ МОЗ України від 28.02.2020 № 586 «Про затвердження Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію...» URL:<https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-28022020--586-pro-zatverdzhennja-porjadku-napravlennja-pacientiv-do-zakladiv-ohoroni-zdorovja-ta-fizichnih-osib---pidpriemciv-jaki-v-ustanovlenomu-zakonom-porjadku-oderzhali-licenziju-->.
3. Шешукова О.В. Використання інноваційних технологій в навчальному процесі лікарів-стоматологів під час всесвітньої пандемії / О. В. Шешукова, А. С. Мосієнко, Т. В. Поліщук // Science. Innovation. Quality : 1st International Scientific-Practical Conference SIQ-2020, Berdyansk, Ukraine, Dec. 17-18th, 2020 : Book of Papers. – Berdyansk: BSPU, 2020. – P. 401–403.
4. Gurova I. Theory of generations as a tool for analysis, formation and development of labour potential / I. Gurova, S. Evdokimova // Modernization Innovation Research. – 2016, № 7. – P. 150-159.
5. Karashchuk O.S. The Method for Determining Time-Generation Range / O.S. Karashchuk, E.A. Mayorova, A.F. Nikishin, O.V. Kornilova // SAGE Open. – 2020. – Vol. 10 (4). – P. 1-8.
6. Maksymenko A. Features of the Advanced Vocational Training of Medical Workers under Modern Conditions / A. Maksymenko, O. Domina, Z. Davydova, E. Stupina // Systematic Reviews in Pharmacy. – 2020. – 11(11). - P. 1309–1315.
7. Maksymenko A.I. Distance learning technologies of postgraduate dental education system / A.I. Maksymenko // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2021. - Том 21, номер 2. – С. 199-202.
8. Ting H. Are we baby boomers, Gen X and Gen Y? A qualitative inquiry into generation cohorts in Malaysia / H. Ting, T.-Y. Lim, E.C. de Run, H. Koh, M. Sahdan // Kasetsart Journal of Social Sciences. – 2018. - № 39. – С. 109–115.

УДК 629.331

Шуневич Б.І.¹, Олексів Г.Д.²

Львівський національний аграрний університет¹,

Національний університет «Львівська політехніка»²

ПРОБЛЕМИ ЛЕКСИКОГРАФІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті описано структуру виданих нами навчальних словників термінів автомобільного транспорту (АТ) та особливості їх укладання, з урахуванням сучасних лексикографічних досліджень і реального стану використання українських еквівалентів англійських термінів АТ викладачами закладів вищої освіти та спеціалістів з цієї галузі в Україні та за кордоном.

Крім цього запропоновано обговорити ряд українських термінів автомобільного транспорту, які в радянські часи були вилючені зі словників, а зараз активно використовуються, тому введені нами в реєстр обидвох словників.

***Ключові слова:** терміни автомобільного транспорту, лексикографічне забезпечення навчального процесу з іноземних мов.*

The article deals with the structure of our published dictionaries of automobile transport (AT) and the peculiarities of their compiling, taking into account modern lexicographic researches and the real state of usage of Ukrainian equivalents of English AT terms by teachers of higher education institutions and specialists in this sphere in Ukraine and abroad.

In addition, it is proposed to discuss a number of Ukrainian terms of automobile transport, which were removed from dictionaries in Soviet times but are actively used now, so we have included them in the register of both dictionaries.

Key words: *terms of automobile transport, lexicographic support of foreign languages teaching.*

В статье описана структура изданных нами учебных словарей терминов автомобильного транспорта (АТ) и особенности их составления, с учетом современных лексикографических исследований и реального состояния использования украинских эквивалентов английских терминов АТ преподавателями заведений высшего образования и специалистами этой отрасли в Украине и за рубежом.

Кроме этого, предложено обсудить ряд украинских терминов автомобильного транспорта, которые в советские времена были изъяты из словарей, а сейчас активно используются, поэтому введены нами в реестр обоих словарей.

Ключевые слова: *термины автомобильного транспорта, лексикографическое обеспечение учебного процесса по иностранным языкам.*

Якщо йдеться про підвищення ефективності викладання іноземної мови в закладах вищої освіти (ЗВО), то говорять про удосконалення методик викладання, навчальних планів, підвищення кваліфікації викладачів, забезпечення підручниками та навчальними посібниками. Всі згадані вище складові частини організації навчального процесу дуже важливі. Ми хочемо звернути увагу на ще одну складову – лексикографічне забезпечення навчального процесу з іноземних мов, укладання навчальних словників, у тому числі унормування українських термінів, які часто спотворювалися у радянські часи та засмічуються термінами транслітерованими з англійської та інших мов вже в часи Незалежності України.

Центрами обміну досвідом укладання і дослідження української термінології, інформацією з цієї тематики стали Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ) Національного університету «Львівська політехніка», Міжнародна наукова конференція (МНК) «Проблеми української науково-технічної термінології», яка з 1992 р. проводиться цим комітетом. Такі ж завдання поставили собі й інші українські та міжнародні конференції, в програмі яких є секції або вони повністю стосуються дослідження української та іноземної термінології, наприклад, організована нами МНК «Лінгвістичні проблеми та інноваційні підходи до викладання чужоземних мов у вищих навчальних закладах» (з 1994 р., м. Львів), Міжнародна науково-практична онлайн конференція «Сучасні тенденції вивчення та навчання іноземних мов» (з 2021 р., Полтава), співорганізатором якої є кафедра іноземних мов Львівського національного аграрного університету (ЛНАУ) та інші.

Створення навчальних перекладних словників, однією з мов яких є українська, є одним із завдань наших лексикографів, у тому числі викладачів кафедр іноземних мов, української мови ЗВО України [4], [5].

Викладачі кафедр іноземних мов Львівського національного аграрного університету і Національного університету «Львівська політехніка» (НУЛП) також роблять свій внесок у створення необхідних словників фахових термінів, які допомагають отримати різносторонню інформацію з різних галузей науки і техніки, у тому числі для читання і перекладу української та англомовної

літератури з автомобільного транспорту. У результаті проведеної роботи нами створено «Короткий англійсько-український словник термінів автомобільного транспорту» [2] та «Короткий українсько-англійський словник термінів автомобільного транспорту» [3].

Матеріалом для укладених навчальних перекладних словників є найуживаніша в цій галузі термінологічна лексика, яку виявлено під час проведення практичних занять зі студентами факультету механіки та енергетики ЛНАУ та Інституту інженерної механіки і транспорту НУЛП.

Мета доповіді – описати структуру виданих нами навчальних словників термінів автомобільного транспорту та особливості їх укладання, з урахуванням сучасних лексикографічних досліджень і реального стану використання українських еквівалентів англійських термінів АТ викладачами закладів вищої освіти та спеціалістів з цієї галузі в Україні та за кордоном; продемонструвати українські терміни, які потребують обговорення і прийняття компромісних рішень стосовно затвердження українських еквівалентів англійських термінів автомобільного транспорту.

Матеріали словника обговорювалися на Міжнародних конференціях з мовознавцями та спеціалістами з цієї галузі, а також доповнені новими термінами під час стажування проф. Б. Шуневича у Вейнському державному університеті у м. Детройті, яке відоме у світі як центр автомобілебудування США. Консультації із інженерами, робітниками українського походження, які працюють на автомобільних заводах Детройта, опрацювання нових англомовних матеріалів у бібліотеці університету дали можливість кількісно і якісно покращити словник [6].

Обсяг кожного із згаданих вище словників становить близько 7000 термінів і термінологічних сполучень. У словники введені деякі загальнотехнічні, загальнонаукові терміни, а також загальноуживані слова, що є ядрами термінологічних сполучень і часто використовуються в літературі з цієї тематики [2], [3].

У словниках представлена науково-технічна термінологія, що стосується типів автомобілів, агрегатів, деталей і вузлів, експлуатації, дорожнього покриття і ремонту автомобілів.

При укладанні словників використовувалися сучасні стандарти з цієї тематики, перекладні словники, фахова українська та іноземна література за останнє десятиліття.

Словники орієнтовані на широке коло користувачів: від студентів до науковців, які працюють з фаховою (іноземною) літературою і готують свої публікації українською та англійською мовами.

Однослівні терміни «Короткого англійсько-українського словника термінів з автомобільного транспорту» розташовані у словнику за алфавітом, а термінологічні сполучення – за алфавітно-гніздовою системою. Терміни, що складаються з означень і означуваних слів (ядра), слід шукати за означуваними (основними) словами. Наприклад, термін *clutch bearing* необхідно шукати у гнізді терміна *bearing*.

Основний термін у гнізді замінено тильдою (~). В українському перекладі різні частини мови розділені двома вертикальними лініями. Пояснення до українських перекладів розміщені в круглих дужках. Наприклад: *gudgeon* – палець (поршневий). Факультативна частина англійського терміну і українського перекладу подана в круглих дужках. Наприклад: *clutch (release) fork* – вилка

вимкнення зчеплення. Термін необхідно читати: *clutch fork, clutch release fork*. Переклади-синоніми розміщені у квадратних дужках ([]). Слово, розміщене у квадратні дужки, може вживатися замість слова або словосполучення, що стоїть безпосередньо перед дужками. Наприклад: *stabilized earth road* – покращена [зміцнена] ґрунтова дорога. Термін необхідно читати: *покращена ґрунтова дорога, зміцнена ґрунтова дорога*.

Всі терміни «Короткого українсько-англійського словника термінів з автомобільного транспорту» розташовані за алфавітом, наприклад:

шпича колеса – *wheel arm*

шплінт – *cotter pin, forelock, lynch pin, peg, pin*

шплінтувати – *pin*

У випадку, коли український термін має кілька англійських еквівалентів, то вони розташовані між собою також за алфавітом.

Особливість укладання словника полягає в тому, що укладачі поряд із традиційними, стандартними врахували сучасні українські еквіваленти термінів з цієї тематики, якими послуговуються науковці та спеціалісти українських закладів вищої освіти, підприємств та інших установ. З цією метою терміни обговорювалися з викладачами кафедр іноземних мов, української мови ЛНАУ, НУЛП, а також спеціалізованих кафедр, а саме: кафедри автомобілі і трактори (ЛНАУ), кількох кафедр Інституту інженерної механіки і транспорту «Львівської політехніки» і, зокрема, рецензентами цих словників М. Магацом, доцентом кафедри автомобілів і тракторів ЛНАУ та П. Гащуком, професором, завідувачем кафедри експлуатації транспортних засобів та пожежно-рятувальної техніки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Під час укладання словника було також враховано точку зору науковців О. Литвин про «цілісний підхід щодо розбудови терміносистеми, що виявляється у її наближенні до народної мови» [4] і Г. Нікуліної, що «термінологія має бути всеукраїнською; у формуванні терміносистеми необхідно використовувати ресурси української мови і водночас логічно поєднувати національне та міжнародне» [5].

Користувачі виданих в Україні після 1991 р. словників вже активно використовують відновлені українські терміни *помпа* замість русифікованого *насос*, *давач* замість *датчик* та інші [1].

У згаданих нами словниках термінів з автомобільного транспорту також відновлено використання багатьох українських термінів, які часто використовуються в посібниках, наукових статтях, наприклад, *гравій /нарінок, жорства, ріняк (грубий), рінь (дрібний)/* – *gravel*.

Висновки. Проведене нами дослідження показало, що основними центрами дослідження української та іноземної термінології, укладання словників у нашій країні, поки що, залишаються ТК СНТТ, викладачі гуманітарних і технічних кафедр ЗВО України, працівники деяких науково-дослідних установ.

Одним із основних напрямів роботи науковців є очищення української термінології від радянських і сучасних термінів-покручів, утворених від іноземних термінів шляхом транслітерації, калькування і створення нових перекладних словників з різних галузей знань, в тому числі електронних.

У наступних публікаціях буде проведений аналіз використання оновлених українських термінів автомобільного транспорту в наукових статтях, тезах доповідей, посібниках, монографіях з цієї тематики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Англійсько-український словник пожежно-технічних термінів / За ред. Б. Шуневича, М. Ковалю / Укл. Шуневич Б., Вовчаста Н., Дробіт І., Коваль М., Рак Н., Чалий Д. Львів: ЛДУ БЖД, 2015. 354 с.
2. Короткий англійсько-український словник термінів автомобільного транспорту / Шуневич Б., Олексів Г. Львів : СПОЛОМ, 2019. 168 с.
3. Короткий українсько-англійський словник термінів автомобільного транспорту / Шуневич Б., Олексів Г., Шийка Ю. Львів-Дубляни: СПОЛОМ, 2021. 188 с.
4. Литвин О. Російсько-українсько-англійський словник машинобудівних термінів // *Вісник: Пробл. укр. термінології*. 2002. № 453. С. 214.
5. Нікуліна Н. До проблеми лексичної інтерференції (на матеріалі автомобільної терміносистеми) / Н. Нікуліна // *Вісник: Проблеми української термінології*. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, 2006, № 559. С. 153-155.
6. Шуневич Б., Олексів Г. «Короткий англійсько-український словник термінів автомобільного транспорту»: його структура та особливості укладання // Матеріали ІХ Міжнародної наукової конференції «Проблеми галузевої комунікації, перекладу та інтеграційні процеси в суспільстві». Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2020, с. 101-103.

УДК 378.147.091.31-059.2-057.87-054.6

Щербина М. О., Скорбач О. І.

Харківський національний медичний університет, м. Харків ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Одним з пріоритетних напрямків міжнародної діяльності закладів вищої освіти є підготовка спеціалістів для закордонних країн, яка потребує постійних інновацій, оскільки для сучасних медичних фахівців-іноземців недостатньо використовувати лише традиційні методи організації навчально-виховного процесу. Теорія та методика впровадження в нововведення характерні для будь-якої професійної діяльності людини, зокрема й медицини. Інновації в системі освіти самі по собі не виникають, вони є результатом наукових пошуків, передового досвіду викладачів.

***Ключові слова:** інтерактивні форми й методи навчання, екстремальні умови, дистанційні методи, візуалізація.*

INTRODUCTION OF THE LATEST INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TRAINING FOREIGN MEDICAL STUDENTS

One of the priority areas of international activity of higher education institutions is the training of specialists for foreign countries, which requires constant innovation, because for modern foreign medical professionals it is not enough to use only traditional methods of organizing the educational process. The theory and methods of introduction into innovations are characteristic of any professional activity of the person, including medicine. Innovations in the education system do not arise by themselves, they are the result of scientific research, best practices of teachers.

***Keywords:** interactive forms and methods of teaching, extreme conditions, distance methods, visualization.*

У надзвичайних екстремальних умовах під час карантину набули популярності у світі інтерактивні дистанційні методи навчання. Тому на цей час необхідно значну увагу приділяти доцільному підбору викладачем сукупності методів інтерактивного навчання. На наш погляд, саме таким методом є візуалізація, оскільки за умов використання візуалізації поліпшується засвоєння